

Utbildningsdepartementet

103 33 Stockholm

Remissvar: Växla yrke som vuxen - en reformerad vuxenutbildning och en ny yrkesskola för vuxna (SOU 2024:16)

(U2024/00585)

Utifrån de utgångspunkter Försäkringskassan har att beakta, har myndigheten följande synpunkter på förslagen.

10 Övergångar till arbetsmarknaden för elever inom anpassad utbildning

10.3.7 Bristande möjligheter till studiefinansiering förhindrar deltagande i yrkesutbildningar och studier överlag

I aktuellt avsnitt konstateras att det råder bristande likvärdighet i Försäkringskassans bedömningar avseende rätten till aktivitetsersättning vid studier inom anpassad utbildning. Vid prövningen om rätten till aktivitetsersättning gör Försäkringskassan bedömningar baserade på de individuella och varierande omständigheter som föreligger i de enskilda ärendena. Eftersom olika ärenden bygger på olika förutsättningar kan även utfallen variera. Vidare anser Försäkringskassan att det är svårt att utläsa hur stort problemet med bristande likvärdighet är i relation till den sakfråga som avhandlas i avsnittet gällande bristande möjligheter till studiefinansiering.

10.6.1 Finansiering av studier inom komvux som anpassad utbildning

Försäkringskassan instämmer i förslaget om att tillsätta en utredning gällande finansiering av studier inom kommunal vuxenutbildning (komvux) som anpassad utbildning. I sammanhanget vill Försäkringskassan belysa frågan om skydd för sjukpenninggrundande inkomst (SGI). Som konstateras i nu aktuell utredning saknar målgruppen för komvux som anpassad utbildning rätt till studiemedel via Centrala studiestödsnämnden (CSN). För att en individs SGI ska vara skyddad under tiden vederbörande bedriver studier krävs att det för studierna finns möjlighet till studiestöd/studiemedel enligt studiestödslagen. Detta är en omständighet som bör tas i beaktande eftersom även målgruppen för komvux som anpassad utbildning kan ha fastställd SGI som de kan vilja skydda.

I avsnittet konstaterar man även att Försäkringskassans aktivitetsersättning vid förlängd skolgång exkluderar personer i målgruppen som har slutfört studier upp till gymnasial nivå, oavsett hur lång tid som har passerat sedan personen slutförde studierna. Denna formulering kan tolkas som att Försäkringskassan tillämpar gällande regelverk på ett felaktigt sett, vilket inte är riktigt. Som framgår av 33 kap 8 § SFB har en försäkrad som på grund av funktionshinder ännu inte har avslutat sin skolgång på grundskolenivå och gymnasial nivå vid ingången av juli det år vederbörande fyller 19 år rätt till aktivitetsersättning. Individer som har avslutat sin skolgång omfattas således inte av

denna regleringen om aktivitetsersättning vid förlängd skolgång. Det är emellertid inte en omständighet som faller tillbaka på Försäkringskassan utan en omständighet som följer av hur befintliga regelverk är utformade.

Försäkringskassan noterar även att betänkandet inte belyser den nya yrkesskolan i förhållande till frågan om aktivitetsersättning vid förlängd skolgång *för andra målgrupper* än de med en intellektuell funktionsnedsättning eller som har fått en betydande och bestående begåvningsmässig funktionsnedsättning på grund av en förvärd hjärnskada. Det saknas således resonemang om hur den nya yrkesskolan ska utformas för elever som på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning inte har avslutat sin skolgång vid ingången av det år som hen fyller 19 år och som *inte* har behov av anpassad grund- eller gymnasieskola.

1 Författningsförslag

1.2 Förslag till lag om yrkesskola

Av 1 § Förslag till lag om yrkesskola framgår att bestämmelserna i lagen bland annat syftar till att bredda och öka utbudet av yrkesutbildning för vuxna på gymnasial nivå som svarar mot arbetslivets behov av kompetens. För det fall avsikten är att yrkesskolan *endast* ska bedrivas på en nivå motsvarande högst gymnasial nivå önskar Försäkringskassan att detta markeras tydligare i lagtexten. Ett sådant förtydligande skulle bidra till att underlätta Försäkringskassans ärendehandläggning. Detta följer av att Försäkringskassan i fråga om ansökan om aktivitetsersättning vid förlängd skolgång måste utreda på vilken nivå en utbildning bedrivs för det fall det inte tydligt framgår att den motsvarar högst gymnasial nivå.

Beslut i detta ärende har fattats av rättschef Marie Axelsson i närvaro av avdelningschef Leif Höök och rättslig expert Charlotte Törnblom Karlberg, den senare som föredragande.

Marie Axelsson

Charlotte Törnblom Karlberg